



## ČIK POGODI KO JE RUT ASAVA!

Rut Asava je rođena 1926. u Kaliforniji kao jedno od sedmero dece.

Ona je američka likovna umetnica i skulptorka japanskog porekla.

Često je zovu dama fontana, zbog poznate fontane u obliku sirene koju je napravila za Trg Girardeli u San Francisku. Jedna srednja umetnička škola u tom gradu nosi naziv po Rut Asavi.

1946-1949 je studirala na Blek Mauntinu, gde joj je predavao Jozef Albers.

Proslavila se tokom 50-ih godina svojim neobičnim skulpturama od žice.

Udala se za arhitektu Alberta Laniera 1949. Imaju šestoro dece.

Rut Asava je odrasla na farmi u Norvoku (Kalifornija) gde je svojoj porodici pomagala u uzgajanju jagoda i paradajza. Zanimala se za umetnost, tako da je za vreme pauza crtala biljke i sve ono što je videla u svojoj neposrednoj blizini.

Dok je pohađala osnovnu školu, tokom 1930-ih, Asava je nastojala da razvije svoj umetnički izraz. U trećem razredu je nastavnik prepoznao njen talenat na crtežu polarnog medveda. Nekoliko godina kasnije, Asava je pobedila na školskom takmičenju sa crtežom Kipa slobode koji je bio njeno viđenje toga šta znači biti Amerikanka.

U srednjoj školi, tokom Drugog svetskog rata, Asava je sa svojom porodicom bila primorana da živi u logoru za Amerikance japanskog porekla. Uprkos tome što je sa porodicom živela u štalama za konje, ona se posvetila umetnosti. Svakog dana je satima učila od japanskih umetnika koji su radili kao animatori u Diznijevim studijima. Mada je njena porodica bila premeštena u drugi stacionar u Rohveru (Arkanzas), ona je nastavila da se bavi umetnošću i postala je likovna urednica školskog godišnjaka.

### Dalje obrazovanje i postignuća

Nakon što je diplomirala u stacionaru u Rohveru, Asava je dobila stipendiju od Kvekeru za studije umetnosti kako bi postala profesorka umetnosti na koledžu u Milvokiju (Viskonsin). Međutim, zbog posleratnog animoziteta koji je u Americi postojao prema Japancima, nije mogla da se zaposli kao profesorka unutar sistema školstva. Zbog nemogućnosti dobijanja neophodne legitimacije, Asava je svoje dalje školovanje nastavila na Blek Mauntin koledžu u Severnoj Karolini. Njen umetnički trud je tamo urodio plodom, a druge kreativne veštine, kao što je učenje kompleksnih tehnika pletenja korpi u Meksiku, postale su osnova njenog kasnijeg stila i estetike.

Nakon udaje i za vreme odgajanja šestoro dece u San Francisku (Kalifornija), Asava je svoje znanje primenila na druge medije kao što su skulpture od pletene žice, tamarind litografija i akvareli. Postala je poznata zbog svog podržavanja likovnog obrazovanja u državnim školama u San Francisku.



*Maske izložene u domu Rut Asave*



*Adam Lanier (Asavin sin), 1957, tehnika: mastilo na papiru, 48x35 cm*



*Umakichi (Asavin otac), 1956, tehnika: litografija (tamarind postupak), 50x56 cm*



*Asava ispred jedne svoje javne skulpture-fontane, 1977. (fotografisao Met Vejd)*

Njena umetnička energija doprinela je mnogobrojnim narudžbinama i izgradnji znamenitih javnih skulptura uključujući i japansko-američki *Memorijalni spomenik u San Hozeu* (Kalifornija) sa tematikom logora, ali i *Andreu*, fontanu u obliku sirene koja se nalazi na Trgu Girardeli u San Francisku. Asava je dobila i mnoge zalužene nagrade kao što je Počasna nagrada ženskog odbora za umetnost (1993) i Zlatna medalja od Američkog instituta za arhitekturu (1974). Njena dela su izložena u mnogobrojnim muzejskim zbirkama.

### **Maske**

Već godinama se poseta ili dolazak na ručak kod Asave završava tako što bi ona nenapadno nagovorila gosta da dozvoli da se prema njegovom licu izlije maska. Uvek se usredsređuje na one jedinstvene i osobene crte nečijeg lica da bi načinila što bolji izraz kada ga odlije u gipsu.

Asava uspeva da opusti čak i najosetljivije individue svojim umirujućim tonom i postupnim objašnjenjima. Počela bi rad nanošenjem vazelina na čitavu površinu lica klijenta, kako se gips ne bi lepio direktno za lice. Da bi načinila gipsani odlivak, postavljala je kartonski ram skroz oko kontura lica sve do početka kose na čelu pokrivajući uši. Nakon što bi dala instrukciju klijentu da drži oči zatvorene, brzo bi nanela gips po celom licu, ostavljajući samo nozdve slobodne.

Kad se gips osuši i stvrdne za nekih desetak minuta, skinula bi ga s lica a rezultat bi bio utisnut prepoznatljiv izraz. Asava bi nastavila proces tako što bi gipsanu masku napunila glinom a onda je ostavila da se stvrdne. Nakon što to odstoji jedan dan, izvadila bi glinu kao dovršenu masku i ispekla je u peći za pečenje gline.

Asava je izlila na stotine maski i one se nalaze izložene u njenoj kućnoj kolekciji, dok su kopije poklonjene njenim modelima. Oduvek je smatrala da su ovakve žive maske pravi trodimenzionalni portreti ljudi koje je poznavala, a posebno se to odnosi na njenu decu i unuke čije je maske odlila dok su još bili mali. Njen cilj je da pravljenjem ovakvih maski zaželi trenutak.

„Kada izlivam masku, svesna sam da hvatam jedan minut postojanja neke osobe“, objašnjava Asava. Upravo taj tren koji uhvatim je ono što mi se najviše sviđa kod izlivanja maski. Dopada mi se zamisao da mogu na trenutak da zaustavim vreme. Sa svojih osamdesetak godina, Asava je i dalje inspiracija mnogim umetnicima.

*(Sa engleskog prevela Ivana Maksić)*

*Za većinu podataka korišćen izvornik:*

*<http://www.suite101.com/content/ruth-asawa-artist-and-sculptor--capturing-faces-in-the-moment-a264799> [2010.]*